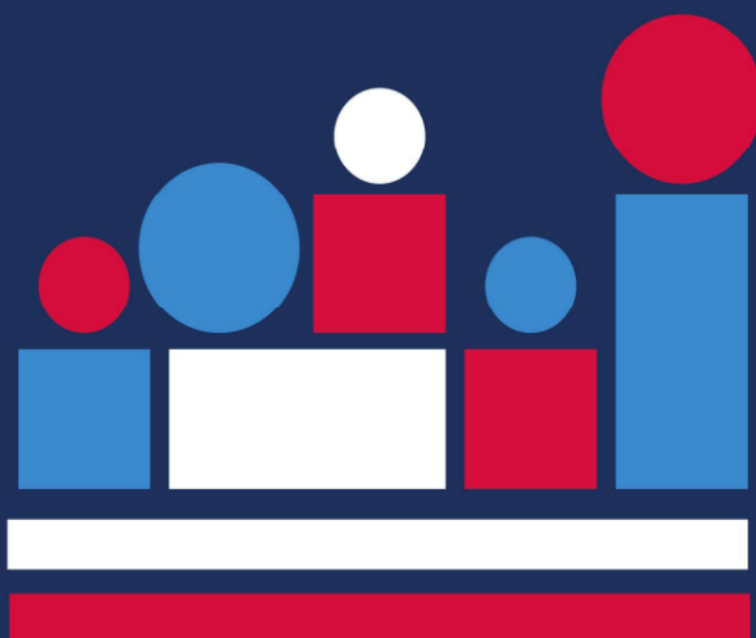

Ministerstwo Rodziny,
Pracy i Polityki Społecznej

Resortowy Program Aktywizacyjny dla Cudzoziemców na 2026 r.

1. Słowniczek

Beneficjent	Cudzoziemiec, który bierze udział w projekcie Realizatora.
Beneficjent pośredni	Osoba, która nie jest bezpośrednim odbiorcą działań projektowych, ale korzysta z efektów realizowanego zadania, w szczególności osoba poniżej 15. roku życia, towarzysząca aktywnościom przewidzianym w ramach Programu oraz członkowie społeczeństwa przyjmującego.
Cudzoziemiec	Osoba, o której mowa w art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2025 r. poz. 1079, z późn. zm.), która posiada tytuł pobytowy uprawniający do pobytu na terytorium RP lub której pobyt na terytorium RP uważa się za legalny, z wyłączeniem podmiotów wskazanych w art. 2 tej ustawy.
Dofinansowanie	Środki Funduszu Pracy udzielane na realizację Programu aktywizacyjnego dla cudzoziemców.
Minister	Minister Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Ministerstwo	Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.
Oferta	Oferta o udzielenie dofinansowania na realizację zadania złożona w Konkursie ofert w ramach Programu .
Oferent	Podmiot ubiegający się o dofinansowanie na realizację zadań w ramach niniejszego Konkursu.
Program	Resortowy Program Aktywizacyjny dla Cudzoziemców na rok 2026. ”
Realizator	Podmiot, który otrzymał dofinansowanie na realizację projektu w ramach Konkursu ofert.
Regulamin	Regulamin Konkursu ofert ogłoszonego w ramach Programu.
Umowa	Umowa spełniająca warunki określone w art. 80 ust. 2 ustawy o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Podstawa prawna

Podstawą prawną ogłoszenia Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na rok 2026, zwanego dalej „Programem” jest art. 78 ust. 1 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o warunkach dopuszczalności powierzania pracy cudzoziemcom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. poz. 621, z późn. zm.)

3. Kontekst instytucjonalno-strategiczny

Program jest ogłaszany przez Ministra, a za jego prowadzenie oraz koordynację odpowiedzialne jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Program wpisuje się w założenia dokumentu „Odzyskać kontrolę. Zapewnić bezpieczeństwo. Kompleksowa i odpowiedzialna strategia migracyjna Polski na lata 2025–2030”, przyjętego przez Radę Ministrów 15 października 2024 roku i jego harmonogram implementacyjny.

4. Diagnoza potrzeb

Polska w ostatnich dwóch dekadach stała się krajem, do którego coraz częściej kierują się cudzoziemcy poszukujący zarówno możliwości zatrudnienia, jak i stabilizacji życiowej. Zjawisko to, jeszcze na początku XXI wieku postrzegane głównie w kategoriach migracji tranzytowych, obecnie przybiera formę migracji osiedleńczych i długoterminowych. Obok pracowników sezonowych i czasowych coraz liczniej pojawiają się cudzoziemcy-przedsiębiorcy, specjaliści wysokich technologii, studenci podejmujący edukację na polskich uczelniach, a także osoby ubiegające się o ochronę międzynarodową lub łączące się z rodziną już przebywającą w Polsce. Według danych Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, w 2024 roku liczba cudzoziemców zarejestrowanych w systemie ubezpieczeń społecznych wyniosła 1,2 mln, co stanowiło historyczny rekord i jednoznacznie wskazuje na coraz istotniejszą rolę cudzoziemców w polskiej gospodarce. Największą grupę stanowili obywatele Ukrainy, jednak rosnący udział mieli także obywatele Białorusi, Gruzji, Indii, Uzbekistanu, Kolumbii i Nepalu. Struktura ta odzwierciedla globalizację rynku pracy oraz rosnące znaczenie Polski jako destynacji migracyjnej w Europie Środkowo-Wschodniej.

Cudzoziemcy znajdują zatrudnienie przede wszystkim w sektorach o wysokim zapotrzebowaniu na siłę roboczą: w przetwórstwie przemysłowym, budownictwie, transporcie i logistyce, rolnictwie oraz gastronomii. Coraz silniej zaznacza się także ich obecność w usługach specjalistycznych, takich jak IT, finanse czy opieka zdrowotna. Według danych Eurostatu (2024) udział cudzoziemców w zasobach siły roboczej w Polsce wyniósł ponad 6%, co nadal pozostaje niższym wskaźnikiem niż w wielu państwach Europy Zachodniej, jednak dynamika wzrostu w Polsce należy do najwyższych w Unii Europejskiej. W latach 2015–2023 Polska była jednym z liderów UE pod względem przyrostu liczby wydawanych pierwszych zezwoleń na pobyt czasowy, co w znacznym stopniu związane było z migracją obywateli Ukrainy, a od 2020 roku także Białorusi.

Rozwój gospodarczy i wzrost znaczenia Polski w regionie sprzyjają przyciąganiu cudzoziemców. Polska, według danych OECD (2023), jest jednym z państw o stosunkowo wysokim wskaźniku atrakcyjności migracyjnej w Europie, szczególnie w kategoriach dostępności zatrudnienia i kosztów życia. Wzrost ten generuje jednak wyzwania związane z integracją społeczną i zawodową cudzoziemców. Kluczowe obszary to: znajomość języka polskiego, możliwość podnoszenia kwalifikacji i przekwalifikowania, znajomość praw i obowiązków oraz udział w życiu społecznym, w tym w strukturach pracowniczych i organizacjach społecznych.

Barometr zawodów 2025 wskazuje, że w Polsce deficyt dotyczy 23 kluczowych zawodów, m.in. w budownictwie (murarze, tynkarze, monterzy instalacji), edukacji (nauczyciele różnych specjalności), opiece zdrowotnej (lekarze, pielęgniarki, psycholodzy), transporcie (kierowcy, magazynierzy), finansach (księgowi), a także w branżach technicznych, takich jak elektroenergetyka i motoryzacja. Odpowiedzią na te wyzwania jest zaplanowany Resortowy Program Aktywizacyjny dla Cudzoziemców na rok 2026, którego podstawowym celem jest umożliwienie aktywizacji zawodowej cudzoziemców w zawodach deficytowych i zawodach przyszłości, zgodnie z potrzebami rynku pracy.

Polski rynek pracy od wielu lat boryka się z problemem deficytów kadrowych, szczególnie w sektorach wymagających wysokich kwalifikacji, jak również w zawodach o charakterze deficytowym, związanych z niskim prestiżem społecznym i wysoką rotacją pracowników.

Raporty Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej oraz badania Barometru Zawodów wskazują, że wśród najbardziej poszukiwanych profesji znajdują się m.in. lekarze, pielęgniarki, kierowcy zawodowi, pracownicy budowlani, opiekunowie osób starszych i niepełnosprawnych, a także specjaliści w zakresie technologii informacyjnych. Cudzoziemcy, stanowiący rosnącą część siły roboczej, mogą w znaczący sposób przyczynić się do wypełnienia tych luk. Warunkiem skutecznego wykorzystania ich potencjału jest jednak stworzenie systemu umożliwiającego szybką i efektywną walidację kompetencji, a także zapewnienie dostępu do programów doskonalenia zawodowego.

Istotnym wyzwaniem pozostaje konieczność przebranżowienia wielu cudzoziemców, którzy w wyniku okoliczności migracyjnych, ograniczeń językowych czy też odmiennych standardów w kraju pochodzenia, nie są w stanie kontynuować dotychczasowej ścieżki zawodowej w Polsce. Dotyczy to w szczególności osób z wykształceniem wyższym i średnim technicznym, których zawody w Polsce podlegają regulacjom lub wymagają uznania kwalifikacji. Programy szkoleniowe i kursy adaptacyjne, nastawione na szybkie przygotowanie do pracy w zawodach deficytowych, stanowią w tym kontekście narzędzie o kluczowym znaczeniu. Doświadczenia wielu państw członkowskich UE wskazują, że elastyczne mechanizmy przekwalifikowania cudzoziemców nie tylko zwiększają ich szanse na rynku pracy, lecz także odpowiadają na dynamicznie zmieniające się potrzeby gospodarki, w tym procesy cyfryzacji i transformacji energetycznej.

Ważnym elementem integracji cudzoziemców jest zapewnienie im dostępu do ścieżek rozwoju zawodowego, obejmujących zarówno kursy językowe, jak i specjalistyczne szkolenia branżowe. Niezbędne jest tu rozwinięcie współpracy pomiędzy administracją publiczną, pracodawcami, instytucjami rynku pracy i organizacjami pozarządowymi. Szczególną rolę odgrywa również sektor edukacji, w tym szkolnictwo zawodowe i ustawiczne, które powinny dostosowywać swoją ofertę do potrzeb cudzoziemców poprzez rozwój modułowych programów kształcenia. Przykłady projektów realizowanych przez Europejski Fundusz Społeczny wskazują, że programy mentoringowe, staże i praktyki zawodowe dla cudzoziemców skutecznie wspierają ich proces adaptacji i zwiększają mobilność zawodową.

Niezwykle ważnym zagadnieniem pozostaje kwestia uznawania kwalifikacji i uprawnień zawodowych, utraconych bądź niewykorzystywanych w wyniku migracji. w Polsce procedury nostryfikacyjne i uznawania kwalifikacji są wciąż czasochłonne, kosztowne i złożone, co stanowi istotną barierę dla cudzoziemców posiadających wysokie kompetencje. Dotyczy to szczególnie zawodów regulowanych, takich jak medycyna, pielęgniarstwo, prawo czy inżynieria. Wprowadzenie uproszczonych i przejrzystych procedur, wzorowanych na dobrych praktykach międzynarodowych, pozwoliłoby na lepsze wykorzystanie kapitału ludzkiego cudzoziemców. Istotnym narzędziem mogłoby być także wprowadzenie systemów częściowej walidacji

kompetencji, które umożliwiłyby szybkie podjęcie pracy w określonym zakresie obowiązków, równoległe do procesu pełnego uznania kwalifikacji.

Integracja cudzoziemców nie ogranicza się jednak do wymiaru gospodarczego. Kluczowym elementem budowania spójności społecznej jest znajomość języka polskiego, zwłaszcza w wariancie specjalistycznym i zawodowym, który umożliwia realne uczestnictwo w życiu zawodowym i społecznym. Dane Europejskiego Urzędu Statystycznego (Eurostat, 2023) wskazują, że poziom znajomości języka kraju przyjmującego jest jedną z najważniejszych determinant integracji migracyjnej w UE, obok stabilności zatrudnienia i dostępu do edukacji. w Polsce według badań Narodowego Banku Polskiego (NBP, 2023) tylko około 40% cudzoziemców ocenia swoją znajomość języka polskiego jako wystarczającą do pełnej aktywności zawodowej, co pokazuje skalę wyzwań stojących przed systemem wsparcia integracyjnego.

W przypadku Polski, opanowanie języka polskiego jest niezbędne zarówno do uczestnictwa w życiu społecznym, jak i do pełnego wykorzystania potencjału zawodowego. Brak wystarczającej kompetencji językowej utrudnia dostęp do edukacji, rynku pracy, usług publicznych, opieki zdrowotnej oraz ogranicza możliwość tworzenia trwałych więzi społecznych. w praktyce ograniczenia językowe mogą prowadzić do izolacji, marginalizacji, a w skrajnych przypadkach – do nadużyć w miejscu pracy lub wykluczenia z życia publicznego.

Na poziomie podstawowym celem jest umożliwienie cudzoziemcom funkcjonowania w życiu codziennym, porozumiewania się w pracy i w kontaktach z administracją oraz dostęp do podstawowych usług. Programy nauki języka polskiego na poziomie A1–B1 obejmują m.in. komunikację w zakresie spraw urzędowych, zdrowotnych, edukacyjnych i transportowych, a także umiejętność prowadzenia prostych rozmów w miejscu pracy. Skuteczne osiągnięcie tego poziomu umożliwia cudzoziemcom samodzielne załatwianie podstawowych spraw oraz poczucie bezpieczeństwa i pewności siebie w nowych warunkach społecznych.

Poziom zaawansowany, obejmujący język specjalistyczny (B2–C1), jest niezbędny dla efektywnej integracji zawodowej cudzoziemców, zwłaszcza w zawodach regulowanych i deficytowych. Opanowanie języka specjalistycznego umożliwia m.in.:

1. rozumienie dokumentacji technicznej, instrukcji operacyjnych i procedur wewnętrznych,
2. komunikację z klientami, współpracownikami oraz przełożonymi w miejscu pracy,
3. udział w szkoleniach branżowych i kursach doskonalących kompetencje zawodowe,
4. przygotowanie do egzaminów zawodowych wymaganych do odzyskania lub uznania kwalifikacji,
5. pełne korzystanie z narzędzi cyfrowych i oprogramowania branżowego w języku polskim.

Brak dostępu do nauki języka specjalistycznego ogranicza mobilność zawodową cudzoziemców, utrudnia przebranżowienie, a w konsekwencji ogranicza wypełnianie luk na rynku pracy w sektorach deficytowych i strategicznych dla gospodarki.

Ważnym aspektem integracji społecznej jest także uczestnictwo cudzoziemców w organizacjach pracowniczych, związkach zawodowych i stowarzyszeniach społecznych. Obecnie ich zaangażowanie w tego typu struktury pozostaje niskie. Raport Instytutu Spraw Publicznych (2022) wskazuje, że mniej niż 5% pracowników-cudzoziemców działających w Polsce należy do związków zawodowych. w porównaniu do średniej unijnej (12%) stanowi to poważną barierę dla reprezentacji interesów cudzoziemców i budowania równoprawnej pozycji

na rynku pracy. Promocja uzwiązkowienia i włączenia cudzoziemców w struktury organizacji pracowniczych jest więc konieczna dla zapewnienia zrównoważonego rozwoju rynku pracy oraz przeciwdziałania marginalizacji cudzoziemców.

Udział cudzoziemców w związkach zawodowych i organizacjach pracowników pełni wielowymiarową funkcję w procesie integracji. Przede wszystkim umożliwia cudzoziemcowi zdobycie wiedzy o przysługujących mu prawach pracowniczych, procedurach rozwiązywania konfliktów w miejscu pracy oraz mechanizmach ochrony przed nadużyciami.

Dzięki temu cudzoziemiec nie tylko staje się bardziej świadomy swoich obowiązków i uprawnień, lecz także wzmacnia swoją pozycję negocjacyjną w miejscu zatrudnienia, co sprzyja większej stabilności ekonomicznej i społecznej.

Ponadto związkowe struktury tworzą platformę do dialogu między pracownikami różnej narodowości, co przeciwdziała segregacji etnicznej i wspiera budowanie zaufania międzygrupowego. Włączenie cudzoziemców w działania organizacji pracowniczych sprzyja także wymianie doświadczeń zawodowych, upowszechnianiu standardów BHP oraz praktyk etycznych w miejscu pracy, co ma wymierny wpływ na bezpieczeństwo i efektywność funkcjonowania przedsiębiorstw.

Należy zwrócić uwagę również na zróżnicowanie procesów integracyjnych w zależności od wielkości ośrodka zamieszkania. W dużych miastach dostęp do kursów językowych, szkoleń zawodowych i instytucji wsparcia jest szerszy, a kontakty społeczne bardziej zróżnicowane. W małych miejscowościach i na obszarach wiejskich barierą okazuje się brak odpowiedniej infrastruktury edukacyjnej i społecznej, co może skutkować większym ryzykiem izolacji cudzoziemców. Istotnym czynnikiem utrudniającym integrację jest również niepełnosprawność, która – przy ograniczonym dostępie do specjalistycznych usług – pogłębia trudności w adaptacji.

W szerszym kontekście demograficznym i gospodarczym integracja cudzoziemców staje się nieodzowna dla rozwoju Polski. Prognozy Eurostatu (2023) wskazują na systematyczny spadek liczby osób w wieku produkcyjnym w Polsce – do 2050 roku populacja w tej grupie ma się zmniejszyć o ponad 30%. W tym kontekście cudzoziemcy stanowią potencjalne źródło kompensacji braków demograficznych i utrzymania stabilności systemu ubezpieczeń społecznych. OECD (2022) podkreśla, że kraje prowadzące aktywną politykę integracyjną są w stanie skuteczniej minimalizować negatywne skutki starzenia się społeczeństwa i niedoborów kadrowych.

Uwzględniając raporty ONZ, w tym UNHCR i IOM, należy zauważyć, że integracja cudzoziemców nie może być traktowana wyłącznie w kategoriach polityki migracyjnej, lecz powinna stać się elementem polityki społecznej państwa. UNICEF (2023) wskazuje na szczególną potrzebę wspierania dzieci cudzoziemskich, które wymagają dostępu do edukacji włączającej, wsparcia językowego oraz programów integracyjnych przeciwdziałających marginalizacji.

5. Zakres Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców

Aby wspierać szeroko rozumianą zawodową i społeczną integrację cudzoziemców w Polsce w sposób odpowiadający potrzebom polskiego rynku pracy, Minister podjął decyzję o realizacji niniejszego Programu. Program ten skierowany jest do szerokiego grona podmiotów - od organizacji pozarządowych przez instytucje rynku pracy, po jednostki samorządu terytorialnego. Program odpowiada na potrzeby polskiego rynku pracy poprzez:

- ❓ Podnoszenie kompetencji zawodowych zgodnie z potrzebami polskiego rynku pracy
- ❓ Umożliwianie nauki polskiego, z naciskiem na język zawodowy
- ❓ Wspieranie aktywnego uczestnictwa w zorganizowanych strukturach umożliwiających pracownikom zrzeszanie się

Mając powyższe na uwadze, Program ma za zadanie przyczynić się nie tylko do poprawy sytuacji zawodowej samych cudzoziemców, ale także do tworzenia dobrych standardów na rynku pracy, budowania spójności społecznej oraz rozwijania kapitału społecznego.

6. Realizatorzy Programu

Podmiotami uprawnionymi do składania ofert w Konkursie są:

- 1) podmioty ekonomii społecznej, o których mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej (Dz. U. z 2025 r. poz. 806);
- 2) publiczne służby zatrudnienia;
- 3) Ochotnicze Hufce Pracy;
- 4) agencje zatrudnienia;
- 5) instytucje szkoleniowe;
- 6) jednostki samorządu terytorialnego.

Podmioty uprawnione do aplikowania w Konkursie nie muszą posiadać statusu organizacji pożytku publicznego.

7. Beneficjenci projektów

Bezpośrednimi odbiorcami działań w ramach Programu, czyli beneficjentami projektów realizowanych przez wyłonionych Realizatorów są osoby nieposiadające obywatelstwa polskiego (cudzoziemcy), które ukończyły 15. rok życia i legalnie przebywają w Polsce, z wyłączeniem:

- 1) członków misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych oraz innych osób zrównanych z nimi na podstawie ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych pod warunkiem wzajemności i posiadania przez te osoby dokumentów potwierdzających pełnienie przez nie funkcji uprawniających do wjazdu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i pobytu na tym terytorium, z wyjątkiem art. 23, art. 32, art. 58, art. 58a, art. 60-63, art. 66 ust. 4 i 5, art. 67-74, art. 78 ust. 1, art. 79 ust. 1 i 2, art. 80, art. 90-92 oraz art. 96 i art. 97;
- 2) obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej oraz członków ich rodzin, którzy do nich dołączają lub z nimi przebywają;
- 3) członków rodzin obywateli Rzeczypospolitej Polskiej w rozumieniu art. 2 pkt 4 lit. b ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2024 r. poz. 633 i 1688 oraz z 2025 r. poz. 619), którzy do nich dołączają lub z nimi przebywają;

4) obywateli Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. b i d Umowy o Wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.Urz. UE L 29 z 31.01.2020, str. 7), zwanej dalej "Umową Wystąpienia", oraz członków ich rodzin, o których mowa w art. 10 ust. 1 lit. e i f Umowy Wystąpienia, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Osoby poniżej 15. roku życia oraz członkowie społeczeństwa przyjmującego mogą być beneficjentami pośrednimi, np. jako osoby towarzyszące aktywnościom.

8. Cele i priorytety Programu

Program jest oparty o dwa cele strategiczne. Cele są następujące:

1. Aktywizacja zawodowa cudzoziemców
2. Integracja i aktywizacja społeczna cudzoziemców.

W Programie wyodrębniono trzy priorytety.

Priorytet 1: Doskonalenie zawodowe

Realizowane w ramach Priorytetu zadania będą miały na celu zwiększanie szans cudzoziemców na rynku pracy, umożliwienie im uzyskania atrakcyjnego zatrudnienia i zwiększenie ich kwalifikacji zgodnie z potrzebami polskiego rynku pracy. Działania w tym obszarze obejmować będą zarówno podnoszenie istniejących kompetencji, jak i tworzenie warunków do zdobywania nowych umiejętności w zawodach deficytowych i zawodach przyszłości. W zakres Priorytetu 1 wchodzi wspieranie procesu nostryfikacji dyplomów, organizacja kursów i szkoleń przygotowujących do egzaminów zawodowych, a także programów stażowych i praktyk ułatwiających wejście na rynek pracy. Wsparcie w ramach Priorytetu 1 będzie także ukierunkowane na osoby wymagające przekwalifikowania oraz tych cudzoziemców, którzy ze względu na bariery językowe lub różnice w standardach kształcenia nie mogą kontynuować swojej dotychczasowej ścieżki zawodowej. Projekty realizowane w tym obszarze powinny odpowiadać na aktualne i prognozowane potrzeby rynku pracy w Polsce, przyczyniając się do wypełnienia luk kadrowych w sektorach o największym zapotrzebowaniu, a tym samym do wzrostu konkurencyjności i innowacyjności gospodarki.

Przykładowymi działaniami wpisującymi się w Priorytet 1 będą:

- ❑ Doradztwo zawodowe, tworzenie ścieżki kariery, identyfikacja potrzeb szkoleniowych cudzoziemca
- ❑ Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez szkolenia, kursy lub inne formy kształcenia zgodnie z osobistymi potrzebami i predyspozycjami cudzoziemca oraz listą zawodów deficytowych oraz listą zawodów przyszłości
- ❑ Wsparcie w procesie nostryfikacji dyplomów i innych formalnościach związanych z uznawaniem wykształcenia i kwalifikacji zdobytych za granicą
- ❑ Uczestnictwo w kursach przygotowujących do egzaminów zawodowych i certyfikujących zgodnie z osobistymi potrzebami i predyspozycjami cudzoziemca oraz listą zawodów deficytowych oraz listą zawodów przyszłości
- ❑ Programy stażowe i praktyki zawodowe zgodnie z osobistymi potrzebami i predyspozycjami cudzoziemca oraz listą zawodów deficytowych oraz listą zawodów przyszłości

- ❑ Programy przekwalifikujące zgodnie z osobistymi potrzebami i predyspozycjami cudzoziemca oraz listą zawodów deficytowych oraz listą zawodów przyszłości
- ❑ Programy osłonowe i anty-wypaleniowe, dot. przeciwdziałania stresowi, wzmacniania rezyliencji w miejscu pracy, dobrostanu i profilaktyki zdrowia psychicznego w miejscu pracy
- ❑ Programy szkoleniowe z zakresu różnic kulturowych, warsztaty akulturacyjne

Priorytet 2: Nauka języka polskiego

Realizowane w ramach Priorytetu 2 zadania będą miały na celu zwiększenie kompetencji językowych cudzoziemców, i, w rezultacie, będą miały pozytywny wpływ na spójność społeczną i atrakcyjność cudzoziemców na rynku pracy. Nacisk zostanie położony na naukę języka polskiego zarówno w zakresie codziennej komunikacji, jak i w obszarze języka specjalistycznego, niezbędnego do funkcjonowania w określonych sektorach zawodowych. Projekty będą obejmować kursy na różnych poziomach zaawansowania. Zwiększenie znajomości języka pozwoli cudzoziemcom na samodzielne załatwianie spraw urzędowych, pełniejsze uczestnictwo w życiu społecznym oraz skuteczniejsze funkcjonowanie na rynku pracy, szczególnie w zawodach regulowanych i deficytowych.

Przykładowymi działaniami wpisującymi się w Priorytet 2 będą:

- ❑ Nauka języka polskiego jako języka obcego/drugiego
- ❑ Kursy języka branżowego
- ❑ Nauka języka zawodowego w miejscu pracy
- ❑ Wsparcie w procesie pozyskiwania certyfikatów językowych
- ❑ Prowadzenie spotkań i klubów konwersacyjnych w języku polskim

Priorytet 3: Uczestnictwo cudzoziemców w organizacjach działających na rzecz pracowników i ich praw oraz zrzeszających pracowników

Realizowane w ramach Priorytetu 3 zadania będą miały na celu zwiększenie liczby cudzoziemców zrzeszonych w ramach podmiotów ekonomii społecznej, związków zawodowych i innych organizacji zrzeszających pracowników. Działania w tym obszarze będą sprzyjały włączeniu cudzoziemców w struktury dialogu społecznego, co pozwoli im na lepsze poznanie praw i obowiązków pracowniczych, a także wzmocni ich pozycję na rynku pracy. Projekty mogą obejmować działania informacyjne, warsztaty i kampanie edukacyjne promujące korzyści płynące z uczestnictwa w organizacjach pracowniczych, jak również tworzenie mechanizmów wsparcia dla migrantów podejmujących aktywność w podmiotach ekonomii społecznej. Zwiększenie zaangażowania cudzoziemców w tego rodzaju struktury przyczyni się do budowania więzi społecznych, przeciwdziałania marginalizacji oraz integracji w środowisku zawodowym i lokalnym. W dłuższej perspektywie aktywizacja ta będzie wspierać rozwój kapitału społecznego i wzmacniać solidarność między pracownikami niezależnie od ich pochodzenia.

Przykładowymi działaniami wpisującymi się w Priorytet będą:

- ❑ Edukacja na temat dostępnych w Polsce form zrzeszania się oraz prawa cudzoziemców do członkostwa w związkach zawodowych i stowarzyszeniach branżowych

- ? Wsparcie cudzoziemców we wstępowaniu do organizacji działających na rzecz pracowników i ich praw oraz zrzeszających pracowników (m.in. związki zawodowe, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, podmioty ekonomii społecznej)
- ? Wsparcie cudzoziemców w zakładaniu organizacji działających na rzecz pracowników i ich praw oraz zrzeszających pracowników (m.in. związki zawodowe, organizacje pozarządowe, stowarzyszenia, podmioty ekonomii społecznej)
- ? Wydarzenia integracyjne, dni otwarte, spotkania informacyjne dla cudzoziemców o działaniach organizacji zrzeszających pracowników
- ? Produkcja materiałów informacyjno-promocyjnych o tematyce zrzeszania się w Polsce skierowanych do cudzoziemców
- ? Wsparcie organizacyjne związane ze spotkaniami dotyczącymi spraw pracowniczych, np. najem sal i pomieszczeń
- ? Współpraca oraz promocja działań zrzeszających pracowników z pracodawcami (przedsiębiorstwami, spółdzielniami, ochotniczymi hufcami pracy, agencjami pracy)

9. Zakładane rezultaty oraz wspólne dla projektów wskaźniki kierunkowe do osiągnięcia w Programie

Celem Programu jest wzrost uczestnictwa cudzoziemców w życiu społeczno-gospodarczym Polski. Oczekiwane rezultaty Priorytetu pierwszego to integracja na rynku pracy, uzyskanie przez cudzoziemców pożądanego zatrudnienia oraz zwiększenie zatrudnienia cudzoziemców w zawodach deficytowych oraz zawodach przyszłości. Oczekiwane rezultaty Priorytetu drugiego to wzrost kompetencji językowych cudzoziemców. Oczekiwane rezultaty Priorytetu trzeciego to wzrost uzwiązkowania cudzoziemców oraz ich partycypacji w organizacjach działających na rzecz pracowników i ich praw.

Zrealizowane projekty w ramach obszarów priorytetowych powinny wykazać liczbę cudzoziemców legalnie przebywających w Polsce, którzy zostali objęci działaniami w ramach Programu oraz liczbę cudzoziemców, których sytuacja społeczno-ekonomiczna uległa poprawie.

Wskaźniki kierunkowe Programu są następujące:

L.p	Priorytet	Nazwa	Wartość bazowa	Wartość docelowa
1	Priorytet 1	Liczba cudzoziemców, którzy uzyskali kwalifikacje zawodowe w efekcie Programu	0	2 000
2	Priorytet 2	Liczba cudzoziemców, którzy uzyskali kwalifikacje językowe w efekcie Programu	0	4 500
3	Priorytet 3	Liczba cudzoziemców, którzy zostali członkami organizacji zrzeszających pracowników w efekcie Programu	0	500

Realizator powinien określić planowane rezultaty zgodnie z wskaźnikami kierunkowymi Programu oraz inne szczegółowe, miarodajne i weryfikowalne wskaźniki dla swoich działań w projekcie do osiągnięcia w trakcie trwania edycji Programu.

W tym celu, Realizator musi przewidzieć instrumenty ewaluacyjne w tym zakresie, takie jak m.in. pogłębione ankiety z uczestnikami itp., zachowując przy tym pełną dokumentację z wykonanych działań.

Regulamin Konkursu ofert będzie zawierać zasady sprawozdawczości z realizacji zadania i poszczególnych działań (w postaci Raportów), wykazującej weryfikowalne i miarodajne efekty działań Realizatorów w ramach Programu.

Organizator Programu po zakończeniu wdrażania Programu opracuje Raport końcowy, podsumowujący efekty realizacji i ewaluację Programu i zawierający rekomendacje na przyszłość.

10. Organizator Programu

Program jest ogłaszany przez Ministra, a za jego prowadzenie oraz koordynację odpowiedzialne jest Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

Departament Integracji Społecznej odpowiada za:

- 1) opracowanie Programu,
- 2) ogłoszenie Programu oraz zamieszczenie ogłoszenia o Konkursie Ofert w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na stronie internetowej Ministerstwa,
- 3) udzielanie informacji o zasadach Programu i warunkach Konkursu Ofert,
- 4) ocenę Ofert pod względem formalnym i merytorycznym (zgodnie z Regulaminem Otwartego Konkursu Ofert pn. „Razem Możemy Więcej” w ramach Resortowego Programu Aktywizacyjnego dla Cudzoziemców na rok 2026),
- 5) ogłoszenie wyników Konkursu Ofert,
- 6) informowanie Realizatorów Programu o obowiązku i terminie złożenia oświadczenia o przyjęciu lub rezygnacji ze środków Funduszu Pracy przyznanych w ramach Programu,
- 7) zawieranie umów z Realizatorami Programu w sprawie przekazania środków Funduszu Pracy przyznanych w ramach Programu,
- 8) przygotowanie:
  - I. wzoru oferty realizacji zadania publicznego,
  - II. wzorów oświadczeń,
  - III. wzoru karty oceny formalnej,
  - IV. wzoru karty oceny merytorycznej,
  - V. wzoru umowy między Ministrem a Realizatorem w sprawie wysokości i trybu przekazywania środków Funduszu Pracy,
  - VI. wzorów raportów częściowego i końcowego z wykonania zadania publicznego,
  - VII. wzoru raportu trwałości,
  - VIII. wzoru formularza studium przypadku,
- 9) bieżący monitoring Programu,
- 10) analizę oraz rozliczenie środków przyznanych Realizatorom na realizację Programu,
- 11) sprawdzenie, weryfikowanie i akceptowanie raportów składanych przez Realizatorów,

- 12) przygotowywanie Raportu podsumowującego realizację i ewaluację całego Programu po jego zakończeniu oraz podanie jego treści do publicznej wiadomości na stronie podmiotowej Ministra oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

11. Tryb realizacji Programu

1. Program będzie realizowany od dnia podpisania umów z Realizatorami, do dnia 31 grudnia 2026 roku.
2. Powierzenie realizacji zadań w zakresie Programu odbywa się po przeprowadzeniu Konkursu ofert ogłaszanego przez Ministra.
3. Ogłoszenie o Konkursie ofert oraz informacje o jego wynikach są umieszczane w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra. Załącznikiem do ogłoszenia o Konkursie ofert jest Regulamin Otwartego Konkursu Ofert "Razem możemy więcej" oraz Resortowy Program Aktywizacyjny dla Cudzoziemców na 2026 r."
4. W Regulaminie Konkursu ofert określone zostaną m.in. koszty kwalifikowalne, czas realizacji zadania, warunki realizacji zadania, zasady składania Ofert oraz wymagana dokumentacja.
5. Do wyboru Realizatorów nie stosuje się przepisów o prowadzeniu działalności pożytku publicznego na podstawie zlecenia realizacji zadań publicznych, o których mowa w dziale II rozdziale 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.
6. Projekt realizowany w ramach Programu może dotyczyć jednego, dwóch lub trzech obszarów priorytetowych określonych w Programie.
7. Program promuje współpracę różnych podmiotów - stąd w Konkursie ofert preferowane będą działania, które angażują różnorodnych partnerów, zarówno z administracji publicznej, organizacji pozarządowych, jak i sektora prywatnego.
8. Realizacja Programu odbywa się na podstawie umów zawartych pomiędzy Ministrem a Realizatorami obowiązujących od dnia zawarcia Umowy do daty określonej Umową.
9. Umowa określi szczegółowo realizację projektów, w tym m.in.:
  - I. liczbę cudzoziemców objętych Programem;
  - II. zakres działań i okres ich realizacji;
  - III. przewidywane efekty, z podaniem wskaźników pozwalających ocenić indywidualne efekty;
  - IV. kwotę i tryb przekazania środków Funduszu Pracy przysługujących z tytułu realizacji Programu aktywizacyjnego dla cudzoziemców;
  - V. termin i sposób rozliczenia przyznanych środków z Funduszu Pracy;
  - VI. termin zwrotu niewykorzystanej części środków z Funduszu Pracy;
  - VII. sposób kontroli i zakres monitorowania realizacji Programu aktywizacyjnego dla cudzoziemców, w tym rozliczania przyznanych środków z Funduszu Pracy;
  - VIII. warunki i sposób zmiany oraz rozwiązania umowy;
  - IX. inne postanowienia wynikające z dodatkowych warunków lub informacji.
10. Realizatorzy są zobowiązani do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej otrzymanych środków i dokonywanych z tych środków wydatków.
11. Do środków z Funduszu Pracy przekazanych na realizację Programu stosuje się odpowiednio przepisy art. 57, art. 168 i art. 169 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm.).

12. Finansowanie Programu

1. Źródłem finansowania Programu wraz z kosztami jego obsługi są środki z Funduszu Pracy.
2. Dysponentem środków Funduszu Pracy jest Minister.
3. Minister przekaze środki w dwóch transzach na podstawie Umowy zawartej z Realizatorem.
4. Podsumowanie całkowitego budżetu Programu:

Rok budżetowy	Pozycja	Kwota	Udział w całości (%)
2026	Koszty obsługi Programu ponoszone przez Ministerstwo	150 000 zł	0,60
2026	Realizacja priorytetów przez Realizatorów „Razem Możemy Więcej”	24 850 000 zł	99,40
2026	Budżet Programu (łącznie)	25 000 000 zł	100,00

5. Podział puli **24 850 000 zł** między priorytety (40/40/20):

Priorytet	Kwota (PLN)	Udział w puli priorytetów (%)	Udział w całym Programie (%)
Priorytet 1 – Doskonalenie zawodowe	9 940 000 zł	40,00	39,76
Priorytet 2 – Nauka języka polskiego	9 940 000 zł	40,00	39,76
Priorytet 3 – Uczestnictwo w organizacjach	4 970 000 zł	20,00	19,88
Razem priorytety	24 850 000 zł	100,00	99,40

13. Monitoring i sprawozdawczość

1. Minister sprawuje kontrolę prawidłowości wykonywania zadania przez Realizatorów Programu, w tym wydatkowania przekazanych środków Funduszu Pracy.
2. Departament Integracji Społecznej jest odpowiedzialny za prowadzenie monitoringu realizacji Programu w celu sprawdzenia rezultatów realizowanych działań.
3. Zgodnie z Regulaminem Konkursu Ofert Realizatorzy, którym zostaną przyznane środki Funduszu Pracy, są zobowiązani do przedłożenia raportów z wykonania zadania publicznego. Realizator składa raport częściowy, końcowy oraz raport trwałości.
4. Realizatorzy są również zobowiązani do opracowania publikowanego na stronie Ministerstwa Studium Przypadku.
5. Na stronie internetowej Ministerstwa oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ukaże się Raport podsumowujący realizację i ewaluację całego Program po jego zakończeniu.